

**КАЗУС ПО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВО ЗА КОНКУРСА ЗА СЪДЕБНИ
ПОМОЩНИЦИ 27.03.2022 Г.**

Подсъдимите Стоян Петров и Христо Андреев били приятели от детинство. Към 25.01.2022 г. и двамата били пълнолетни.

Около 11.00 ч. на 25.01.2022 г., двамата се срещнали в заведението, където обичайно се виждали, а именно в кафе – бар „Зодиак“, намиращо се в столичния квартал „Изток“. Там седнали да пият кафе.

Малко след това, в заведението влязло неустановено по делото лице, което, в присъствието на подс. Андреев, провело 15-минутен разговор с подс. Петров. Въпросното лице предоставило на последния 2 броя пластмасови карти и му предложило да опита да изтегли парични суми, чрез въвеждането им в уличен банкомат (АТМ устройство), като впоследствие разделят парите на половина. За тази цел дал на подс. Петров и бял, кариран лист, съдържащ списък на множество ПИН кодове, които следвало да бъдат използвани при въвеждане на картите.

Тези карти представлявали пластмасови заготовки в различен цвят, известни като „бели пластики“. Същите били с размер на банкови карти и притежавали магнитна ивица, съдържаща кодирани данни за сметката на титуляра. Основното им предназначение било за извършване на плащане чрез ПОС терминал или за теглене на пари в брой от АТМ устройства. Коментираните два броя карти, предадени на подс. Петров от неустановено по делото лице, съдържали в магнитната си лента следната информация:

1. Пластмасова карта без обозначителни номера, сива на цвят, с надпис в горния ляв ъгъл, от страна на магнитната лента - „№ 1“, със записана информация на нея на разплащателна карта „MAESTRO“, с № 8733491115878901113, издадена от банка „Уникредит“, със седалище Р. Италия, гр. Милано, с картодържател Маурисио Почетино и валидност до 31.12.2023 г.;

2. Пластмасова карта без обозначителни номера, бяла на цвят, с надпис в горния ляв ъгъл, от страна на магнитната лента - „№ 2“, със записана информация на нея на разплащателна карта „MAESTRO“, с № 5554676823470001333, издадена от банка „Монте дей Паши ди Сиена“, със седалище Р. Италия, гр. Сиена, с картодържател Алесандро дел Пиеро, валидна до 31.12.2024 г.

След като получил процесните 2 карти, подс. Петров предложил на подс. Андреев да се опитат да изтеглят с тях парични суми от уличен банкомат (АТМ устройство) и малко преди 12.00 ч. на 25.01.2022 г. двамата напуснали заведението, качили се в такси и с него се придвижили до столичния квартал „Орландовци“. Там подсъдимите Петров и Андреев избрали да въведат картите в АТМ устройство № 22334, монтирано пред автосервиз, находящ се на ул. „Тайга“ № 1 и обслужвано от банка „Райфайзенбанк (България)“ ЕАД. Посоченият банкомат нямал камера за видеонаблюдение.

Установявайки се пред АТМ устройство № 22334, намиращо се пред автосервиз, находящ се на ул. „Тайга“ № 1, подс. Стоян Петров решил да въвежда последователно двете пластичните карти, с които разполагал, като набира предоставените му по списък ПИН кодове. В същото време, другият подсъдим – Христо Андреев, охранявал подс. Петров, намирайки се непосредствено зад него и наблюдавайки за евентуално приближаване на

трети лица до местопрестъплението. При това разпределение на функциите, подс. Андреев улеснил подс. Петров да осъществи следните технически операции, информацията за които се съхранява в управление „Банкови операции“, дирекция „Център за управление на карти“ към банка „Райфайзенбанк (България)“ ЕАД:

1) В 12.10 ч. на 25.01.2022 г., подс. Петров въвел в ATM устройство № 22334 пластмасова карта без обозначителни номера, бяла на цвят, с надпис в горния ляв ъгъл от страна на магнитната лента - „№ 1“, със записана информация на нея на разплащателна карта „MAESTRO“, с № 8733491115878901113, издадена от банка „Уникредит“, със седалище Р. Италия, гр. Милано, с картодържател Маурисио Почетино, валидна до 31.12.2023 г. Поради въвеждане на грешен „ПИН“ код обаче, подс. Петров не успял да изтегли парични средства;

2) В 12.15 ч. на 25.01.2022 г., подс. Петров въвел в ATM устройство № 22334 пластмасова карта без обозначителни номера, сива на цвят, с надпис в горния ляв ъгъл от страна на магнитната лента - „№ 2“, със записана информация на нея на разплащателна карта „MAESTRO“, с № 5554676823470001333, издадена от банка „Монте дей Паши ди Сиена“, със седалище Р. Италия, гр. Сиена, с картодържател Алесандро дел Пиеро, валидна до 31.12.2024 г. Поради въвеждане на грешен „ПИН“ код обаче, подс. Петров не успял да изтегли парични средства.

И двамата подсъдими знаели, че реализирането на посочените технически операции се извършва чрез подправени разплащателни карти.

Междувременно, около 12.10 ч., в близост до местопрестъплението преминали свидетелите Росен Дръндаров и Светломир Янков – служители на 02 РУ - СДВР.

Към дата 25.01.2022 г. св. Росен Дръндаров заемал длъжността „полицай“ в група „Териториална полиция“ („ТП“), сектор „Охрана на обществения ред и превенция“ („ООРП“) като държавен служител, а колегата му св. Светломир Янков – командир на отделение в група „ТП“, сектор „ООРП“, също като държавен служител към 02 РУ - СДВР. Според утвърдена от ръководството на районното управление „Ежедневна ведомост на личния състав“, за времето от 08.00 ч. до 20.00 ч. на 25.01.2022 г., двамата изпълнявали служебен наряд. Съгласно типовата длъжностна характеристика на св. Дръндаров, негово правомощие било да работи по осигуряване на обществения ред, да предотвратява и оказва съдействие при разкриване на престъпления и нарушения на обслужваната територия. Като полицейски органи, свидетелите Дръндаров и Янков разполагали и с правомощието да задържат лица, за които съществуват данни, че са извършили престъпление, както и да отвеждат задържаните лица чрез издаване на писмена заповед (чл. 72, ал. 1, т. 1 и чл. 74, ал. 1 от ЗМВР).

Свидетелите Росен Дръндаров и Светломир Янков забелязали подсъдимите Петров и Андреев и с цел да установят същността на действията им, се прикрили зад намираща се на не повече от 10 метра от местопрестъплението будка. От това разстояние двамата полицаи пряко възприели как подс. Петров поставял описаните по-горе карти в уличния банкомат (ATM устройство) и набирал конфигурациите на съответните ПИН кодове, а подс. Андреев бил непосредствено за него, оглеждал се и наблюдавал за евентуално приближаване на трети лица.

След като видели, че подсъдимите Петров и Андреев преустановили дейността си, около 12.20 ч. свидетелите Дръндаров и Янков се насочили към

двамата подсъдими. Последните обаче забелязали приближаването на полицейските служители и се разделили, като тръгнали в различни посоки. Свидетелят Дръндаров последвал и задържал подс. Андреев, а св. Янков спрял за проверка подс. Петров. Първоначално двамата подсъдими твърдели, че не се познават помежду си, но малко след това заявили на полицаите, че са заедно.

Около 12.30 ч. всички се установили на едно място, в близост до използваното АТМ устройство. Свидетелите Дръндаров и Янков разяснили на подсъдимите Петров и Андреев, че ще бъдат задържани и отведени в сградата на 02 РУ - СДВР за изясняване на случая. В този момент, подс. Петров разполагал в себе си с парична сума в размер на 520 лв., основно в банкноти с купюри по 50 лв. и по 20 лв. Пред двамата полицейски служители, подс. Петров заявил, че ще им предостави сумата от 500 лв., ако не бъде задържан, като изразил готовност веднага да пристъпи към това действие. Изявлението му било непосредствено възприето както от св. Росен Дръндаров, така и от св. Светломир Янков. Полицаите категорично отхвърлили предложението на подс. Петров и незабавно докладвали за инцидента в дежурната оперативна част на 02 РУ - СДВР.

Подсъдимите Стоян Петров и Христо Андреев били задържани и отведени в сградата на 02 РУ - СДВР, където са съставени протоколи за полицейски обиск и заповед за 24-часово задържане, по реда на чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР.

В районното управление, св. Светломир Янков съставил и протокол за доброволно предадения от подс. Петров на полицията карирани бял лист с изписаните номера на ПИН – кодове, както и откритите в него два броя бели пластички, чрез които били последователно осъществени описаните технически операции в уличния банкомат (АТМ устройство). Предадена била и откритата в подс. Петров сума от 520 лв., част от която по-рано същият предложил на полицейските служители, за да не бъде задържан.

ВЪПРОСИ:

1. Каква материалноправна наказателна квалификация бихте дали на дейността на подс. Стоян Петров? Моля, опишете подробно същата от обективна и субективна страна и обосновайте отговора си.

2. Представлява/т ли някое/някои от деянието/ята на подс. Стоян Петров опит към извършване на престъпно/и деяние/я, ако да – какъв – довършен или недовършен, или обективира/т завършена престъпна дейност? Моля, обосновайте отговора си.

3. Има ли някаква усложненост в престъпната дейност на подс. Стоян Петров и ако да – каква. Моля, обосновайте отговора си.

4. Каква материалноправна наказателна квалификация бихте дали на дейността на подс. Христо Андреев? Моля, опишете подробно същата от обективна и субективна страна и обосновайте отговора си.

5. Представлява/т ли някое/някои от деянието/ята на подс. Христо Андреев опит към извършване на престъпно/и деяние/я, ако да – какъв – довършен или недовършен, или обективира/т завършена престъпна дейност? Моля, обосновайте отговора си.

6. Има ли някаква усложненост в престъпната дейност на подс. Христо Андреев и ако да – каква. Моля, обосновайте отговора си.

ОТГОВОРИ

1. Каква материалноправна наказателна квалификация бихте дали на дейтелността на подс. Стоян Петров? Моля, опишете подробно същата от обективна и субективна страна и обосновеете отговора си.

Подсъдимият Стоян Петров е консумирал с дейтелността си две отделни престъпления, намиращи се в реална съвкупност, по смисъла на чл. 23, ал. 1 от НК, а именно престъпление по чл. 244, ал. 1, пр. 4, вр. чл. 243, ал. 2, т. 3, вр. чл. 20, ал. 2, вр. ал. 1 от НК и престъпление по чл. 304а, вр. чл. 304, ал. 1, пр. 1 от НК.

За престъплението по чл. 244, ал. 1, пр. 4, вр. чл. 243, ал. 2, т. 3, вр. чл. 20, ал. 2, вр. ал. 1 от НК

От *обективна* страна, придобитите и използвани при реализирането на описаните две технически операции от подс. Петров две пластмасова карти – (1) пластмасова карта без обозначителни номера, сива на цвят, с надпис в горния ляв ъгъл, от страна на магнитната лента - „№ 1“, със записана информация на нея на разплащателна карта „MAESTRO“, с № 8733491115878901113, издадена от банка „Уникредит“, със седалище Р. Италия, гр. Милано, с картодържател Маурисио Почетино и валидност до 31.12.2023 г., както и (2) пластмасова карта без обозначителни номера, бяла на цвят, с надпис в горния ляв ъгъл, от страна на магнитната лента - „№ 2“, със записана информация на нея на разплащателна карта „MAESTRO“, с № 5554676823470001333, издадена от банка „Монте дей Паши ди Сиена“, със седалище Р. Италия, гр. Сиена, с картодържател Алесандро дел Пиеро, валидна до 31.12.2024 г., представляват **„подправени платежни инструменти“** по смисъла на чл. 244, ал. 1 от НК, поради което могат да бъдат предмет на въпросното престъпление. Посочените карти отговарят на признаците, формулирани чрез използваната законодателна техника на препращане към разпоредбата на чл. 243, ал. 2, т. 3 от НК. Те са **„подправени“**, по смисъла на чл. 244, ал. 1 от НК, доколкото върху същите е пренесена информация от истински платежни инструменти, издадени от компетентни банкови институции, но оформянето им в пластмасови заготовки („бели пластики“) е осъществено от лице, различно от действителния издател (емитент). Също така са **„платежни инструменти“**, по смисъла на чл. 93, т. 24 от НК, а именно такива, които позволяват самостоятелно или във връзка с друго средство да се прехвърлят пари или парични стойности (вж. в този смисъл решение № 432/06.12.2012 г. по н. д. № 1274/202 г. на ВКС, II н. о.). Дефиниция на понятието „платежен инструмент“ е дадено и в специалния нормативен акт, а именно в Закона за платежните услуги и платежните системи - § 1, т. 30 от Допълнителните разпоредби на закона.

Като е поставил последователно двете описани пластични карти в процесното АТМ устройство и е извършил действия по набиране на съответните ПИН кодове, разрешаващи достъп до наличните финансови данни, подс. Стоян Петров е реализирал две фактически действия, чрез които е осъществено изпълнителното деяние **„служене“** с подправени разплащателни карти, съобразно чл. 244, ал. 1, пр. 3 от НК. Касае се за едно

деяние, извършено чрез повече от едно фактически действия, а не за продължавано престъпление по чл. 26 от НК.

По отношение на сравнението на приетия за обществен материалноправен наказателен състав на чл. 244, ал. 1, пр. 4, вр. чл. 243, ал. 2, т. 3 от НК с този на чл. 249, ал. 1 от НК, е необходимо да се уточни, че и правната доктрина, и съдебната практика на върховната съдебна инстанция са категорични, че когато предмет на престъплението са **„подправени платежни инструменти“**, коректната правна квалификация е по чл. 244, ал. 1 от НК, а не по чл. 249, ал. 1 от НК. Това е така, защото в диспозицията на чл. 249, ал. 1 от НК е отразено, че предмет на това престъпление може да бъде само **истински (редовно издаден) „платежен инструмент“**. Именно използването на такъв (без знанието и съгласието на лицето, което е управомощено да осъществява платежни операции с него), съставлява престъпление по този текст и е основание за носене на наказателна отговорност по него (вж. в този смисъл решение № 152/05.06.2012 г. на ВКС, I н. о.). В конкретния казус, осъществяваните от подс. Петров действия с „белите пластики“, няма как да бъдат съставомерни по чл. 249, ал. 1 от НК, защото подсъдимият е ползвал **неистински**, а не **истински** „платежни инструменти“.

От *субективна* страна, подс. Петров **е знаел, че** разплащателните карти, с които си служи, **са подправени**, като е осъществил деянието с „пряк“ умисъл, по смисъла на чл. 11, ал. 2, пр. 1 от НК – съзнавал е общественоопасния му характер, предвиждал е неговите последици и е искал тяхното настъпване. В тази насока сочат установените по делото обективни факти – броят на подправените карти, откритият списък с ПИН кодове и пр. В същото време, субективно подс. Петров е имал и „пряк“ умисъл за съучастие с подс. Андреев, доколкото съзнавал, че охранителните действия, предприети от Андреев за евентуално приближаване на трети лица, са улеснили престъпната дейност.

За престъплението по чл. 304а, вр. чл. 304, ал. 1, пр. 1 от НК

От *обективна* страна, като е направил конкретно изявление, обективиращо желание за даване на индивидуализирана по размер парична сума от 500 лв., с която фактически е разполагал към момента на това изявление, подс. Стоян Петров е осъществил изпълнителното деяние **„предлагане“** на дар, по отношение на свидетелите Росен Дръндаров и Светломир Янков (съгласно чл. 304, ал. 1, пр. 1 от НК).

Наличието на въпросната парична сума у подс. Петров към момента на предложението в размера, в който същата е била конкретизирана, я прави възможен предмет на престъплението активен подкуп по реда на чл. 304, ал. 1, пр. 1 от НК като **„дар“**, по смисъла на цитирания състав.

Адресатите на направеното от страна на подс. Петров предложение - свидетелите Росен Дръндаров и Светломир Янков, са притежавали качеството **„длъжностни лица“**, видно от очертания им служебен статут. Като лица, изпълняващи служба в държавно учреждение към датата на деянието – св. Дръндаров като полицай в група „ТП“, сектор „ООРП“ при 02 РУ – СДВР, а св. Янков – като командир на отделение в група „ТП“, сектор „ООРП“ към 02 РУ – СДВР, същите отговарят на дефинитивните критерии по чл. 93, т. 1, б. „А“ от НК.

Също така, свидетелите Росен Дръндаров и Светломир Янков са и **„полицейски органи“**, по смисъла на чл. 304а от НК, като служители на

Министерство на вътрешните работи, съгласно нормата на чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, осъществяващи в случая охранителна – патрулно - постова дейност, по смисъла на чл. 14, ал. 2, т. 1 от ЗМВР, като органи на една от областните дирекции на МВР – СДВР, в съответствие с разпоредбата на чл. 57, ал. 1 от ЗМВР.

Служебните правомощия на свидетелите Росен Дръндаров и Светломир Янков да задържат лица, за които съществуват данни, че са извършили престъпление, както и да отвеждат задържаните лица чрез издаване на писмена заповед, предвидени в чл. 72, ал. 1, т. 1 и чл. 74, ал. 1 от ЗМВР, съставляват **„действие по служба“**, по смисъла на чл. 304, ал. 1 от НК.

От *субективна* страна, подс. Петров е действал както с „пряк“ умишъл, съгласно чл. 11, ал. 2, пр. 1 от НК, така и със специфичната съставомерна цел по чл. 304, ал. 1 от НК да предложи инкриминирания дар на посочените длъжностни лица, **„за да не извършат действие по служба“**, а именно – да не го задържат за отвеждане в ОД РУ – СДВР, след като полицейските служители установили данни за престъпно поведение на двамата подсъдими.

Направеното предложение се намира в пряка връзка със служебните задължения на свидетелите Дръндаров и Янков и възможността последните да упражнят правомощията си по чл. 72, ал. 1, т. 1 и чл. 74, ал. 1 от ЗМВР.

2. Представлява/т ли някое/някои от деянието/ята на подс. Стоян Петров опит към извършване на престъпно/и деяние/я, ако да – какъв – довършен или недовършен, или обективира/т завършена престъпна дейтелност? Моля, обосновайте отговора си.

Нито едно от инкриминираните деяния не представлява опит. И двете са довършени.

Относно престъплението по чл. 244, ал. 1, пр. 4, вр. чл. 243, ал. 2, т. 3, вр. чл. 20, ал. 2, вр. ал. 1 от НК, това е така, защото обстоятелство, че двете технически операции не са довели до изтегляне на парични суми от сметките на действителните титуляри поради въвеждане на грешни ПИН кодове, не превръща деянието в несъставомерно, нито в такова по чл. 18, ал. 1 от НК. Законодателят е регламентирал **„служенето“**, по смисъла на чл. 244, ал. 1, пр. 3 от НК като формално престъпление, за чиято довършеност не се изисква да е получена конкретна парична сума или да е реализирано съответното разплащане. Достатъчно е да са предприети действия за предявяване на разплащателната карта пред трето лице или за нейното въвеждане в конкретно АТМ устройство, какъвто е процесният случай.

Относно престъплението по чл. 304а, вр. чл. 304, ал. 1, пр. 1 от НК, същото се явява довършено с отправяне на волеизявлението на подс. Петров към полицейските органи - свидетелите Росен Дръндаров и Светломир Янков, за предлагане на конкретна парична сума, за да не изпълнят те задълженията си по служба.

3. Има ли някаква усложненост в престъпната дейност на подс. Стоян Петров и ако да – каква. Моля, обосновайте отговора си.

Да, има. На първо място, подс. Петров е консумирал в реална разнородна съвкупност, по смисъла на чл. 23 от НК, две самостоятелни

престъпления. Това е така, защото с две отделни деяния е осъществил две отделни престъпления, преди да е осъждан с влязла в сила присъда за което и да е от тях. Съвкупността е разнородна, защото включените в нея престъпления са от различен вид.

Друга усложненост на престъпната дейтелност на подс. Петров е извършването ѝ в съучастие, досежно престъплението по чл. 244, ал. 1, пр. 4, вр. чл. 243, ал. 2, т. 3, чл. 20, ал. 2, вр. ал. 1 от НК. При реализираната съучастническа дейност подс. Петров е действал като **извършител**, по смисъла на чл. 20, ал. 2, вр. ал. 1 от НК, защото е участвал в самото изпълнение на престъпното деяние „**служене**” и доколкото в тези си действия е бил улеснен от подс. Андреев.

4. Каква материалноправна наказателна квалификация бихте дали на дейтелността на подс. Христо Андреев? Моля, опишете подробно същата от обективна и субективна страна и обосновайте отговора си.

Подсъдимият Христо Андреев е консумирал с дейтелността си престъпление по чл. 244, ал. 1, пр. 4, вр. чл. 243, ал. 2, т. 3, чл. 20, ал. 4, вр. ал. 1 от НК.

От *обективна страна*, с действията си на 25.01.2022 г. подс. Андреев е улеснил подс. Стоян Петров последователно да постави двете описани подправени разплащателни карти в процесното АТМ устройство и да извърши действия по набиране на съответните ПИН кодове, разрешаващи достъп до наличните финансови данни, с което е осъществено изпълнителното деяние „служене”, съставомерно като престъпление по чл. 244, ал. 1, пр. 4 от НК.

Улесняването от страна на подс. Андреев е извършено „**по друг начин**” по смисъла на чл. 20, ал. 4, пр. 6 от НК, доколкото формите на физическо помагачество не са изчерпателно изброени в цитираната разпоредба. С действията си подс. Андреев е създал условия, благоприятстващи извършителя, като е наблюдавал местопрестъплението с цел предупреждение за приближаване на трети лица (включително и за намеса на органите на властта), което поведение съдебната практика (т. 5 от ТР № 54/16.09.1989 г. по н. д. № 49/1989 г., ОСНК на ВС на РБ) третира като вид помагачество, извън изрично изброените в НК хипотези.

От *субективна страна*, при подс. Андреев е налице „пряк” умисъл по смисъла на чл. 11, ал. 2, пр. 1 от НК – същият е съзнавал общественотоопасния характер на престъпното поведение на подс. Петров, както и че с охранителните си действия улеснява извършителя подс. Петров за реализирането на това деяние, целял е както подпомагане на деянието, така и неговото осъществяване от страна на подс. Петров. За извода, че подс. Андреев **е знаел, че** разплащателните карти, с които Петров си служи, **са подправени**, също са относими установените по делото обективни факти – броят на подправените карти, използваният от подс. Петров списък с ПИН кодове и пр.

5. Представлява/т ли някое/някои от деянието/ята на подс. Христо Андреев опит към извършване на престъпно/и деяние/я, ако да – какъв –

довършен или недовършен, или обективира/т завършена престъпна дейтелност? Моля, обосновайте отговора си.

Инкриминираното деяние по чл. 244, ал. 1, пр. 4, вр. чл. 243, ал. 2, т. 3, вр. чл. 20, ал. 4, вр. ал. 1 от НК не представлява опит, а е довършено.

Това е така, защото обстоятелство, че двете технически операции, извършени от подс. Петров, чийто помагач се явява подс. Андреев, не са довели до изтегляне на парични суми от сметките на действителните титуляри поради въвеждане на грешни ПИН кодове, не превръща деянието в несъставомерно, нито в такова по чл. 18, ал. 1 от НК. Законодателят е регламентирал „**служенето**“, по смисъла на чл. 244, ал. 1, пр. 3 от НК като формално престъпление, за чиято довършеност не се изисква да е получена конкретна парична сума или да е реализирано съответното разплащане. Достатъчно е да са предприети действия за предявяване на разплащателната карта пред трето лице или за нейното въвеждане в конкретно АТМ устройство, какъвто е процесният случай. По същия начин, както за извършителя подс. Петров, тези изводи важат и за подс. Андреев, който му е съучастник, като помагач.

6. Има ли някаква усложненост в престъпната дейност на подс. Христо Андреев и ако да – каква. Моля, обосновайте отговора си.

Да, има. Усложнеността на престъпната дейтелност на подс. Андреев по чл. 244, ал. 1, пр. 4, вр. чл. 243, ал. 2, т. 3, чл. 20, ал. 4, вр. ал. 1 от НК е извършването ѝ в съучастие. При реализираната съучастническа дейност, подс. Андреев е действал като **помагач**, по смисъла на чл. 20, ал. 4, вр. ал. 1 от НК, защото „по друг начин“ е създавал условия, благоприятстващи извършителя – подс. Петров, като е наблюдавал местопрестъплението с цел предупреждение за приближаване на трети лица, докато подс. Петров си е „**служил**“ с подправените разплащателни карти – „бели пластики“, явяващи се „подправени платежни инструменти“.